

انقیاد جبرگرایی خشک چیزهای فیزیکی!

او همه چیز را بوج می‌انگارد و ترس بزرگ‌ترها از مرگ را بزرگ‌نمایی می‌داند. لاف‌های اخلاقی و سیاسی طبقه مرفه را بی‌ملاحظه رو می‌کند و با آداب و ترتیب زندگی طبقاتی هیچ سازگاری ندارد. فقط می‌خواند و می‌نویسد و رد می‌کند و در نهایت با کشف هسته پوچی در زندگی تصمیم می‌گیرد در روز تولد سیزده سالگی‌اش خودکشی کند، به شیوه‌ای که یک انتقام بی‌خطر از خانواده‌اش محسوب می‌شود.

موریل باربری به شکلی هنرمندانه رمانش را با

نگاه و قلم این دو راوی پیش می‌برد و در این پیشبرد و تکوین تدریجی، به یک نقد درست و حسابی از جامعه طبقاتی می‌رسد. نقد تمام عیار زندگی طبقاتی در دو وجه عینی (دخترک نوجوان) و ذهنی (زن میانسال سرایدار). نگاه انتقادی و طنز تند نویسنده نسبت به جامعه طبقاتی فرانسه با ظرافتی زیرکانه میان این دو راوی تقسیم می‌شود. این دو راوی هر کدام به شیوه خود، ناپذیرنده مناسبات انسانی و اجتماعی مرسوم‌اند. نوجوان تصمیم به خودکشی می‌گیرد و زن میانسال خودپوشی را ترجیح می‌دهد. اما دست تصادف که

از آستین احتمالات بیرون می‌آید پنجره‌های تازه‌ای به روی این دو راوی می‌گشاید، بدون آن که دیدگاه انتقادی آن‌ها را بر باد دهد. مرگی که دختر نوجوان در جستجوی‌اش بود، از دست او می‌گریزد و به سراغ زن سرایدار می‌رود. همین وضعیت غیرمنتظره چشم‌انداز تازه‌ای به روی دختر نوجوان باز می‌کند. او می‌فهمد که در هرگز، همیشه جایی برای یک اتفاق غیرقابل پیش‌بینی هست، مثل اتفاق آشنایی این دو راوی با هم که لحظه‌ای از زیبایی را تحقق می‌بخشد. زیبایی در جهان، همان امر همیشه در هر گز است.

نقدی بر کتاب تروریسم و زندگی روزمره

نویسنده هنری لوفور / ترجمه امیر هوشنگ افتخاری راد

محمد میلانی

مدرن اصلی لایت‌بیر محسوب می‌شود، همراه با پرداخت تحلیلی و انتقادی به این مفاهیم، توانسته رویکرد جدیدی را در متدلوژی اجتماعی مفاهیمی مانند سیاست، اقتصاد روزمره، رسانه‌ها، تروریسم، جنسیت، رهیافت‌های جنسی، زندگی شهری، زندگی روستایی و رویکردها و تقابل روستاییان با جوامع شهری و مکانیسم‌های مدرن به وجود آورد. کتاب تروریسم و زندگی روزمره، جلد یازدهم از مجموعه کتاب‌های کوچک انتشارات فرهنگ صبا (رخداد نو) است که به بررسی مفهوم و جایگاه تروریسم در زندگی روزمره می‌پردازد. این کتاب که شامل ترجمه فصلی از کتاب زندگی روزمره در جهان مدرن با عنوان "تروریسم و زندگی روزمره" است، می‌کوشد به مفهوم تروریسم و حرکت‌های رادیکال از منظری نمودگرایانه و ملموس بپردازد تا بتواند این مقوله را با مثال‌های ساده روزمره به تصویر کشیده و نقد کند. علاوه بر این، در انتهای کتاب دو مقاله از افتخاری راد در باب اندیشه‌های لوفور با عناوین "نگاهی به تاملات هنری لوفور، تولید فضا، دیالکتیک سه تایی (تریولوژی)" و "لوفور و نقد زندگی روزمره" به چاپ رسیده است. رویکرد مستقل به آرای لوفور، آن هم از منظری کاملاً فلسفی، سر آغازی جدی برای مواجهه و رویارویی جامعه فکری ما با فلاسفه انتقادی و اجتماعی مدرن یا پست‌مدرن است، چرا که نظریات لوفور، بوداریا و فلاسفه‌ای که آثارشان را در این ساحت تنظیم کرده‌اند و سعی دارند از این منظر به جهان پیرامون خود بنگرند، جهان فلسفی آینده بشر را فارغ از هر گونه بحث‌های سخت و انضمامی قرون وسطایی یا مواجهات مکرر و بی‌حاصل به چالش می‌کشند.

ساخت. این شرح حال کوتاه از این فیلسوف فرانسوی که وقایع جنگ جهانی دوم و تحولات اروپا و فرانسه بعد از این جنگ را نیز درک کرده بود، همگی گویای شخصیت یک فیلسوف آن هم از نوع فرانسوی‌اش هستند. چیزی که در بوداریا، فوکو، دریدا و... هم دیده می‌شود، اما با وجوهات دیگر. گویی اصلا خاک و فرهنگ فرانسه در قرن بیستم فرزندان این چنین شبیه به هم، اما در عین حال بسیار متفاوت از هم پرورش می‌دهد. کسانی که انسان، اجتماع، فرهنگ و سیاست در ابعاد منطقه‌ای و جهانی، در رویکردهای فلسفی برایشان از هر چیز دیگری مهم‌تر و باارزش‌تر است. لوفور اگرچه تاکنون در جامعه فکری ما و حتی گفت‌مان‌های چپ روشنفکری ما بسیار ناشناخته بوده و جز این کتاب، تاکنون در باب اندیشه‌ها و آثار او کمتر کاری انجام شده و به تعبیری، گستره تفکر وی در ایران ناشناخته است ولی به نظر می‌رسد این کتاب می‌تواند سرآغازی برای حضور اندیشه‌های این متفکر فرانسوی در جامعه روشنفکری ما باشد، چرا که یکی از مهم‌ترین تأثیرهای او، نمود برخی مفاهیم بنیادی‌اش در گفت‌مان روشنفکری چپ اروپایی است. مفاهیمی همچون زندگی روزمره، مدرنیته، فرامدرنیته در زندگی روزمره، رازواری، تولید اجتماعی فضا، مارکسیسم انسان‌گرا و حتی از خودبیگانگی، چه از موضع چپ و چه از موضع انسان‌گرایانه، از بنیان‌های اصلی تفکر لوفور محسوب می‌شوند. اندیشه‌هایی که در بیش از نود کتاب و مقاله او مطرح شده‌اند.

رویکرد لوفور به مفاهیم پایه‌ای زندگی مدرن و حواشی موجود در این زندگی که در زندگی بشر

تروریسم
و زندگی روزمره

هنری لوفور

ترجمه امیر هوشنگ افتخاری راد

۱۱
کتاب‌های کوچک

شاید کتاب تروریسم و زندگی روزمره از آن دسته کتاب‌هایی باشد که شرح حال نویسنده‌شان بتواند بیش از هر کلام دیگری، ویژگی‌ها و مولفه‌هایشان را آشکار کند. هنری لوفور، فیلسوفی غالباً مارکسیست و تا حدودی اگزیستانسیالیست و جامعه‌شناس نکته‌سنج و ریزبین زندگی شهری مدرن است. به معنایی دیگر، فیلسوفی که در نظر او و متفکران متأثر از او تمام حرکات، عملکردها و واکنش‌های انسان در جامعه شهری، خواه این شهر پاریس باشد یا نیویورک، خواه تهران باشد یا قاهره، معنایی ورای ظاهر داشته است. در نظر آن فلاسفه این واکنش ما انسان‌هاست که مدرنیته یا پست‌مدرنیته را معنا یا قوام می‌بخشد. مثلاً مفهوم سیاست آن هم به صورت ملموس و روزمره چیزی است که لوفور در پس آن صیغه‌های فلسفی می‌یابد. او که در ۱۹۰۱ در جنوب فرانسه متولد شد و در سال ۱۹۹۱ در خانه خود در شهر قدیمی "ناورن" درگذشت، در طول زندگی‌اش هر روز شاهد تغییرات و دگرگونی‌هایی اساسی در زندگی مدرن اروپایی و ویژه فرانسوی بود. تحولات متعدد در طول تاریخ اروپا در دوران حیات وی، از او مفسری جدی در زمینه اندیشه‌های مارکس و هگل